

Samferdselsdepartementet
Veg og baneavdelingen
Postboks 8110 Dep,
0030 Oslo

Oslo 06. september 2010

Høringsuttalelse - Evaluering av konkurranseutsettingen av drift og vedlikehold i Statens vegvesen

Rådgivende Ingeniørers Forening (RIF) er en frittstående bransjeforening for kunnskapsbedrifter med virksomhet innenfor rådgivning, planlegging og prosjektledelse i bygg- og anleggsektoren. RIF har 260 medlemsbedrifter som sysselsetter til sammen 7500 personer.

Innledningsvis vil vi nevne at er dette et komplekst saksområde. RIF mener prinsipielt at detaljstyring av en etat på slike områder ikke gir gode effekter på sikt. Videre er det viktig at eventuelle føringer og anbefalinger uansett må være basert på mer konkrete og pålitelige analyser enn de som ligger til grunn for den evalueringen som Dovre Group har gjennomført.

Tilsvarende gjelder også for den behandlingen som RIF har kunnet gjennomføre i forbindelse med høringen, men saken er et så viktig anliggende for RIF at vi velger å gi følgende kommentarer.

Rapporten gir en ryddig sammenstilling av allerede kjent informasjon knyttet til konkurranseutsetting av drift og vedlikehold i Statens vegvesen og representerer en nytteverdi ut fra det. Dog er innslaget av ny informasjon ervervet gjennom egne undersøkelser og analyser ubetydelig. Videre evalueres bare de delene av drift og vedlikehold som omfattes av funksjonskontraktene. Det betyr at mindre enn halvparten av det totale volumet er evaluert.

Det fremkommer også av rapporten at det underliggende grunnlaget er svakt. Likevel trekker Dovre Group relativt klare konklusjoner, noe som er metodisk betenkkelig.

Dersom anbefalingene følges på det foreliggende grunnlaget, kan resultatet bli detaljstyring og få andre uheldige følger, som på sikt kan være hemmende for hele næringen, både for Statens vegvesen, for entreprenørbransjen og for oss som rådgivere.

RIF mener at dette til sammen gjør at nytten av rapporten er begrenset.

Videre har RIF følgende kommentarer organisert etter oppbyggingen i rapporten.

Sammendraget

Det påpekes i sammendraget at det er indikasjoner på at kvaliteten har økt i tiden etter konkurranseutsetting. Man kan få inntrykk av at dette skyldes konkurranseutsettingen. Det påpekes lenger bak i rapporten at de formelle kravene til kvalitet har økt i perioden etter konkurranseutsettingen. Dette skyldes en rekke faktorer, både endring i konkrete betingelser som økt trafikk, men også og ikke minst den erfaringen man har vunnet med kontraktstypen og påfølgende endringer i konkurransegrunnlag/kontrakt. Kvalitetsperspektivet er ikke tilstrekkelig belyst til at man kan trekke sikker konklusjon om kvalitetsutviklingen. Når det snakkes om kvalitetssendring er det av betydning hva sammenlikningsgrunnlaget er. Vurderingene og rapporten dekker ikke alle aspektene her.

Undersøkelsen omtales som evaluering av konkurranseutsetting av drift og vedlikehold, men kun funksjonskontrakter er analysert. Det er en rekke drifts- vedlikeholdsoppgaver som ikke omfattes av funksjonskontraktene. Dette nevnes i rapporten, men helheten i evalueringen av konkurranseutsettingen blir mangelfull.

Dovre Group har en anbefaling om at større kontrakter kan gi mer rasjonell utførelse. Dette kan bli en noe smal vurdering, det er langt flere faktorer som bør ligge til grunn for valg av kontraktsstørrelse som en del av en helhetlig kontraktsstrategi. F. eks. vil konkurransesituasjonen neppe bedres med en ensidig økning av kontraktsstørrelsen. RIF mener at det ikke bør legges for begrensende overordnede føringer på en etat som Statens vegvesen om hvordan kontrakter bør utformes. Det er sikkert riktig at kontraktsregimet ikke alltid fungerer godt nok, men det bør møtes med at Statens vegvesen utvikler en byggherrekompetanse som er profesjonell og en byggherrestrategi som kan håndtere ulike typer kontrakter for å kunne møte ulike utfordringer geografisk og skiftende situasjoner i markedet.

For øvrig går det frem av rapporten at man ikke har hatt grunnlagsdata for å kunne analysere kontraktene økonomisk. Det synes da uklart hva som er grunnlaget for å konkludere med at større kontrakter er fordelaktig med hensyn til rasjonell utførelse.

Kvalitet

Tabell 2-1:

Det hevdes at det finnes tall for utvikling av etterslep etter 2003. Dette stemmer ikke. Det finnes kun budsjettall for hva som er brukt av penger vurdert ift et estimert behov, men ingen data om utvikling av reelt etterslep.

Pkt. 2.2.7

Data fra klager til vegtrafikkssentralene er ikke uten videre egnet kvalitetsindikator. Forventningsnivået og omfang av klager varierer lokalt og regionalt.

Pkt. 2.3

Det påpekes at styringsinformasjon ikke har vært etterspurt. Et annet element er nok også at det ikke er så enkelt å fremskaffe.

Det påpekes at det er vanskelig å finne mål – men SVV har en veidatabank, som i alle fall kan si noe om teknisk standard på veinettet. Ved god innlegging av data i denne, burde etaten ha en god

oversikt over både teknisk standard – og vedlikeholdsetterslep. Her handler det om å legge inn data slik systemet legger opp til.

Konkurransesituasjonen

Tabell 4-1

Det hevdes at entreprenørenes økonomiske resultater har middels pålitelighet og er lite tilgjengelig. RIF er usikre på om de økonomiske resultatene i det hele tatt kan vurderes som middels pålitelig, med mindre entreprenørene har gjort dypdykk i egne tall som presenteres. Skanska offentliggjorde resultater fra en intern gjennomgang innen bygg, som viste meget store variasjoner i lønnsomhet. Dette skyldes kompetanse og erfaring hos det enkelte team. RIF mener derfor at denne indikatoren har liten relevans som informasjonskilde om konkurransesituasjonen, men den kan fortelle noe om entreprenørenes dyktighet.

RIF stiller gjerne på et møte for å utdype høringsuttalelsen.

Med vennlig hilsen

Liv Kari Hansteen
Adm. dir.